

קצם ומתהלך בארץ

הר הבית, העיר העתיקה והרובע המוסלמי הם רק חלק מהאתרים שדני הרמן ממודיעין, ארכיאולוג ומדריך טיולים ותיק, נוהג לסייר בהם בשגרה • בצל גל הטרור הוא משנה את המסלול, ומסביר לתיירים ולמטיילים את הרגישות בימים אלה • עד יעבור זעם הוא ממליץ על נקודות תיור אחרות בארץ, ובהן מודיעין שהוא מאמין בפוטנציאל התיירותי שלה

✖ רותי בוסידן ✖ צילום: רונן כרם

המאור גבוהה למצב הפוליטי ולפעמי לות טרור ומלחמות", הוא אומר השבוע, "ב'עופרת יצוקה' לא היתה קטסטרופה מבחינת עבודה וגם ב'צוק איתן' לפחות לי אישית היה בסדר, אבל היו לי המון חברים שנפגעו. עד עכשיו היו לי רק שני ביטולים".

אולי הסיבה לכך נעוצה בקסמו המיוחד של הרמן, ארכיאולוג במקצועו, הידוע גם בכינויו Danny the Digger ("דני החופר"), מעין אינדיאנה ג'ונס מקומי שיצר לעצמו נישא מיוחדת והפך למדריך טיולים מבוקש מאוד בקרב אנשים שמחפשים טיולים איכותיים ומעמיקים בעלי ערך מוסף שמתמקדים בארכיאולוגיה המרשימה של ארץ ישראל.

מדלג על העיר העתיקה

הרמן ער להשפעתו של המצב הביטחוני המעורער על ענף התיירות. "אני מאוד נזהר כי אני מאוד חושש", הוא מדגיש, "אתה משלה את עצמך שהם עושים הבנה בין תיירים לבין ישראלים, אבל זאת אשליה. מאז מה שקרה ברחוב הגיא אני לא מגיע לרובע המוסלמי וגם לא לעיר העתיקה. התיירים מאוד מתאכזבים. היו לי עכשיו תיירים מאוסטרליה שמאוד

הר הבית עימותים ומתח | צילום: חטיבת דובר המשטרה

אחד הענפים הרגישים ביותר למצב הגיאופוליטי הלא יציב בארץ הוא ענף התיירות. מדובר בסימטריה רגיש ביותר שכל הידרדרות במצב הביטחוני, אפילו הקלה ביותר, משפיעה עליו מיד ומתביטאת בביטולים של הזמנות. הראשונים להיפגע, עוד לפני בתי המלון, המסעדות והעסקים, הם מדריכי הטיולים.

מדריך התיירים דני הרמן (47) ממודיעין, שמתמחה בטיולים פרטיים, אמנם לא מרווח על ירידה בהזמנות, אבל נאלץ לשנות לא פעם את מסלולי הטיול, בעיקר כשהוא מדריך תיירים בירושלים. "מה שדפוק בענף שלי הוא הרגישות

כנסיית הקבר תמיד מרתקת אותי, הן ההתרגשות של הצליינים והן הטקסים השונים. הר הבית הוא גם אתר מרתק, אך הביקור בו כרוך בתור ארוך לבידוק והשפלה מצד הווקף. עיר דוד היא אתר מדהים שבו פותח המונומנטליזם ושבו החלו לערוך את התנ"ך"

דני הרמן. אוהב לטייל עם המשפחה

הרמן בסטוריס.
מדבר על
רגישות סביב
האתרים
הקדושים
| צילומים
פריטים

קדם ומתהדר בארץ

לחלוטין לעניין הזה. התנקסו בו והוא שרר, ומאז הוא הולך עם שכפ"ץ ולפי עמים עם שומר, או אתה מצפה שכולנו נלך עם שכפ"צים כי אתה רוצה להתפ"ל ל בהר הבית?".

הרמן גם רואה במשלה אחרית למצב. "המשלה נהיית יותר ויותר ימנית. ציפי חוטובלי רוצה רגל בהר הבית ולא מבינה מה פסול בה. ידוע שאם יהודים דתיים יתחילו לעלות להר הבית יפרוץ ג'יהאד, וזה קורה. עכשיו אמנם היה פרץ קטן, אבל זה יגדל. יש קיצוניות שהולכת לכל כיוון".

ילדות בקיבוץ

הרמן, נשוי ואב שלושה ילדים, גדל בקיבוץ הרתי טירת צבי. שני הוריו עלו לארץ מארצות הברית עם קום המדינה. "גדלתי בקיבוץ דתי והיתה לי ילדות מתוקה של בית ילדים עד כיתה ו', עבודה בפלחה והשקיה של הכותנה בתיכון", הוא נזכר. "בצבא הייתי חייב להיות קרבי, אבל היה איזשהו תהליך של שאלת שאלות לגבי הוזהות הרתית. כשאלוהים לא ענה, החלטתי שאני לא רותי יותר. אבא לא אהב את זה, אבל זאת היתה עובדה מוגמרת".

אחרי הצבא עסק הרמן בעבודות מזדמנות. "רציתי לעשות כסף ולהינות ממנו", הוא נזכר, "אבל כסף החלטתי ללמוד ארכיאולוגיה כי הכי עניין אותי היסטוריה, וארכיאולוגיה נתפסה בעיניו מדע שמספק את האמת האובייקטיבית. זה ממנו לא נכון כי הרבה תלוי בהקשר ובפרשנות של החוקר, אבל אני רואה בוה כלי שיכול להסביר את ההיסטוריה וגם להבין את התנ"ך ולא לקבל אותו כתורה מסיני".

כבר בתקופת לימודיו קיבל הרמן הצעה ראשונה להרריך תיירים מארצות הברית בנושאים שקשורים לנצרות. "עד היום אני לא יודע איך הם הגיעו אליי", הוא נזכר בחיך. "לקחתי קורס בתולדות האמנות ולמדתי על הנצרות. לאט לאט התחלתי ללמוד על אתרי הצלבנות, על אתרי הביזנטים, וזה מרתק. במקביל קלטתי שיש לזה פוטנציאל כלכלי, להרבה אנשים מוכנים לשמוע על זה והתחלתי להתעמק בוה".

דרך עצמאית

השנים היו שנות התשעים העליונות, בארץ שררה אווירה של שלום ותקווה, וכולם רצו להיות מרדכי תיירים. גם הרמן רצה להצטרף להגינה בייחוד כי הבין שאפשרויות התעסוקה של בוגרי החוג לארכיאולוגיה די מצומצמות. "לבוגרי ארכיאולוגיה יש שתי אפי שריות תעסוקה – אקדימה או רשת

בשטח אתה מוצא את עצמך כל הזמן חוזר לסכסוך. בגלל הפארנויה שלנו והמחשבה שכל העולם נגדנו, אני כל הזמן עסוק בלהיות שגריר של המדינה ובשכנוע בצדקת דרכנו, אבל אני לומד שלא כולם נגדנו"

אינדיאנה ג'ונס הישראלי

תובנות אלו הובילו את הרמן לקחת את העניינים לידיים ולבנות אתר אינטרנט שבו הוא מציע את שירותיו. "אתה צריך לעשות מיתוג ובדיול, להגדיר במה אתה שונה מכולם", הוא מסביר. "באתר שלי אני מופיע כמעין אינדיאנה ג'ונס שלר בש כובע גדול. נוכרתי שכשהתחלתי ללמוד ארכיאולוגיה אח שלי נתן לי את הכינוי Danny the Digger והפכתי אותו למותג שלי, היום כולם מכירים אותי ומוקירים אותי".

לא עבר זמן רב והרמן קיבץ סביבו קהל לקוחות נלהב ואיתו הגיעה גם הפרנסה. "התחלתי לקבל הזמנות מחברות הייטק והיום אני מוצא את עצמי מרדוך בעיקר הרכות הייטקיות, ובעיקר אורחים של חברות הייטק ואנשי עסקים. אני מנסה לקדם ישות עסקית נוספת שנקראת טולי איכות למנהלים ויש משלחות אקדמאיות שרוצות אותי כי אני אקי דמאי. היום יש לי צוות שעושה בשמי הזמנות כשאני לא פנוי".

הרמן מציין שלהיות מרדוך טולים טוב זה להיות קצת שחקן או מספר סיפורים. "זה לא רק הידע", הוא אומר, "זה גם לדעת איך לספר אותו. אתה צריך להיות מעניין ועם הזמן פיתחתי טכניקות. הרעיון הוא לשעשע אנשים, להיות תיאטרלי לפעמים, לעשות שינויים בקול מדי פעם. אתה חייב לעבוד על עצמך. יש כאלה שעושים קורס רטוריקה והופעה כדי לשפר את המיומנות – האנגלית שלי באנגלית. היום שאיפה מתמדת לשפר אותה".

עוסק בהסברה

נכון לימים אלו רוב לקוחותיו של הרמן הם אנשי עסקים, אבל הוא היה רוצה להתרחב ולהרריך גם מפורסמים בביקוריהם בארץ. "כמעט הדרכתי את ג'סטין טימברלייק, אבל הוא ביטל בדקה השניים. הדרכתי את דוקטור אוז שהוא די ידוע בארצות הברית", הוא מספר, "הדרכות של סלב זה טוב לשיווק ואני עדיין עובד על זה".

איך אתה מתמודד עם שאלות פוליטיות של תיירים?

"באתי מעולם הארכיאולוגיה, אבל בשטח אתה מוצא את עצמך כל הזמן חוזר לסכסוך. בגלל הפארנויה שלנו והמחשבה שכל העולם נגדנו, אני כל הזמן עסוק בלהיות שגריר של המדינה ובשכנוע בצדקת דרכנו, אבל אני לומד שלא כולם נגדנו".

הרמן סבור שחשוב להפריד בין הערבנים נוצרים לערבים מוסלמים. "הערבים הנוצרים הם בין הפטיש לסדן. נראים כמוסלמים, אך לרובם זהות פרוישראלית ברורה. כל מי שאני מכיר מהערבים הנוצרים אהב ישראל, אבל מבטא זאת כסתר. כשיש שביתת חנויות בעיר העתיקה על רקע לאומני למשל, הם חייבים גם לסגור חנויות פן יבולע להם".

הצלחת לרקום קשרים עם מי מהם?

"יש לי חברים ערבים נוצרים, ויש לי יחסים קונקרטיים עם כמה ערבים מוסלמים".

ארץ החשמונאים

הרמן מכיר היטב את אזור מודיעין ובעבר אף ניסה לקדם את התיירות באזור. "בעבר עשיתי סיורים בחינם באזור מודיעין וכתבתי לאתר 'ווינט' על חידת מודיעין – היכן נמצאת מודיעין הקדומה. גבעת התיירות היתה מועמדת ועכשיו קולגה שלי עמית ראם חשף את חורבת הגרדי, מתחם מימי הביזנטים". לרבריו, שבע הפרימיות שהיו על קברי המכבים בוודאות לא נמצאו עדיין. "אם תמצא אותם תוכלי להגיד שמר דיעין היא פה. יש עוד כמה מועמדים. אני חושב שכולם צודקים. האזור נקרא בעבר מודיעים כמ' סופית, זאת אומרת שזה אגד של יישובים שהיו בסביבה, ולכן מודיעין הקדומה מסתרת ככל המרחב הזה".

למה החליטו החשמונאים להתיישב דווקא פה?

"כי הדרך הראשית לירושלים עד לעת החדשה עברה בתוואי כביש 443. כביש 1 הוא המצאה של הטורקים שסללו אותו. החשמונאים הכירו טוב את השטח ועשו מאמצים לסלוקים ובסוף הצליחו להעביר אותם מירושלים ולצד את ממלכת החשמונאים. זה התחיל ממתחתו של שדקר

הרמן.
"ההזמנות"
ממשיכות
לבוא, אבל אני
נזהר

אני מאוד נזהר כי אני מאוד חושש. מאז מה שקרה ברחוב הגיא אני לא מגיע לרובע המוסלמי וגם לא לעיר העתיקה. התיירים מאוד מתאכזבים. זה לא צחוק האינמיס האלה"

הצליינים והן הטקסים השונים. הר הבית הוא גם אתר מרתק, אך הביקור בו כרוך בתור ארוך לבידוק והשפלה מצד הווקף. עיר דוד היא אתר מדהים שבו פותח המונותאיזם ושבו החלו לערוך את התנ"ך, הוא אומר.

"מחוץ לירושלים, לכיש הוא אתר עשיר בדרמה. למצדה יש כמובן גם מקום של כבוד, אם כי זהו אתר טעון ובעייתי כיוון שהמורדים שקבעו שם את מקומם בסיום המרד היו ללא ספק פנאטים יהודים שרצחו יהודים אחדים וכפו מרותם על כלל הפליטים שהתקבצו במצדה לאחר חורבן בית המקדש. אני עוד קיבלתי את הכומתה האדומה על מצדה, אך כיום זה"ל לא עושה זאת יותר, ובצדק".

אנחנו עם שאוהב לטייל בארץ או שאנחנו מעדיפים לראות אתרים בחו"ל?

"לא סתם יש צמח שנקרא 'היהודי הנודד'. אנחנו עם תאב טיולים, גם בארץ וגם בחו"ל, אבל כאמור, אני כמעט לא מדריך ישראלים".

איך מחנכים את הדור הצעיר לאהבת הארץ?

"אני לא מדריך נוער, אז אני לא חושב שאני הכתובת, אבל כמשפחה אנחנו בהחלט אוהבים לטייל ולעשות פיקניקים בטבע. מנגד, אני חייב להתוודות שלילדים שלי כבר נמאס מארכיאולוגיה, הם רוצים רק טבע ורצוי עם מים".

אתה חושב שהישראלים מעריכים ממצאים ארכיאולוגיים?

"לצערי דומה שתור הזהב של הארכיאולוגיה בישראל מאחורינו. רמטכ"ל שהופך לארכיאולוג כמו יגאל ידין או לחילופין לשורד עתי-קוּת כמו משה דיין לא יקרה יותר. ההתמקרות כיום היא בתעשייה ובהיי-טק, וטוב שכך. אבל הייתי שמח אם היה יותר עניין ציבורי בארכיאולוגיה והיסטוריה".

על איזה סיורים אתה ממליץ?

"כנסיית הקבר מרתקת, כמו גם עיר דוד והר הבית. למי שחושש מלטייל בירושלים בימים אלו, אני ממליץ לטייל בקיסריה או בית שאן, והאתר האהוב עליי מבין האתרים הפחות מוכרים הוא סוסיטא שנמצא מעל עין גב. זה מצריך טיפוס של כ-20 דקות, אבל שווה כל מאמץ".

את הקצין הסלווקי ואז הם ברחו לגב"ע. אחרי סדרה של קרבות סביב ירושלים הם הצליחו להגיע לירושלים, להעיף את השיקוף ואז קורה סיפור נס חנוכה – הם מוצאים כד שמן שמספיק לשמונה ימים".

הרמן סבור שלמודיעין יש פוטנציאל תיירותי שאפשר לפתח אותו. "יש לדוגמה את בית הכנסת העתיק אום אל עומדאן, אי אפשר לשלול את האפשרות שמתתיהו התפלל כאן. לדי-עתי, צריך להקים לידו מרכז תיירותי יותר משמעותי ממה שעשו", הוא אומר. "העיר יכולה להצליח גם אם יוקם בה מלון. אנחנו נמצאים בדיוק באמצע. לא רק עבור תיירים, אלא גם עבור צוותי אוויר שייחננו מהקרבה לשדה התעופה. אני מקווה שמישהו יקח את זה בידים".

נופל וקם

לפני כשנה, בזמן מבצע 'צוק איתן', עבר הרמן טלטלה אישית גדולה שממנה הצליח להשתקם רק באחד-רונה. "ב'צוק איתן' לא היתה הרבה עבודה וגם פחדנו להסתובב בחוץ", הוא מספר, "יום אחד היתה הפסקת אש ופתחו את האקסטרים פארק בשדרות בגין, אז יצאתי עם הילדים על אופניים לרכוב וזה נגמר בתשעה ברגים באגן. איברתי שיווי משקל באחת הירידות והתרסקתי על האגן. הייתי מושבת שלושה חודשים. זה היה נורא. לא הייתי יכול ללכת בכלל, אבל הרופא אמר איך שהוא ראה את הצי-לום 'עוד שלושה חודשים תעמוד, עוד חצי שנה תלך ועוד שנה תלך רגיל', ורווח לי. לאט לאט השתקמתי. זה היה אחד המשברים הקשים והוא לימד אותי להתמודד עם כאב".

בעקבות הפציעה התחיל הרמן לש-חות, והיום הוא לרבריו 'מכור לש-חייה'. "אני שוחה כל יום. זה היה חתי-כת משבר ועברנו אותו אני והמשפחה די בהצלחה. זה ניצחון אישי – לא לי-פול, אלא להילחם. פחדתי שהלקוחות לא יחכו לי, אבל הכל הסתדר בסופו של דבר".

אף שהוא מטייל בכל הארץ, יש לה-רמן כמה אתרים שהוא אוהב במיוחד, רובם בירושלים. "כנסיית הקבר תמיד מרתקת אותי, הן ההתרגשות של

קום ומתהדר בארץ